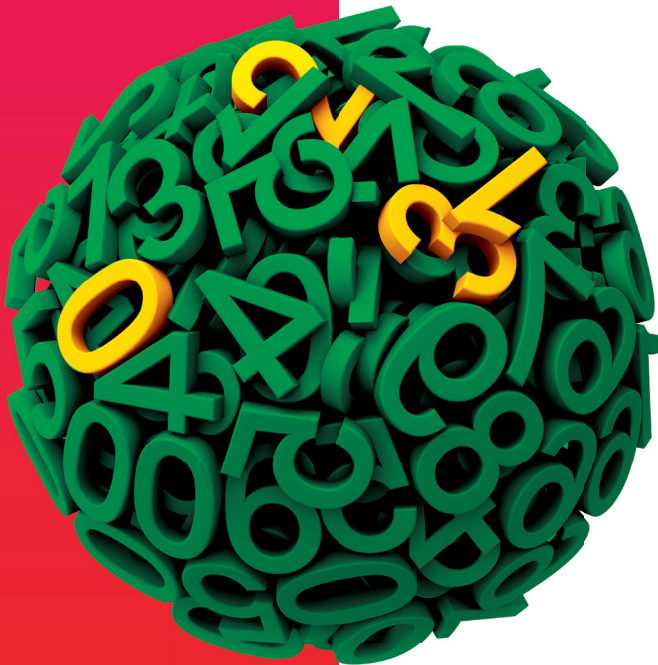

Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Het NIFP
in getal

2013

NIFP

Voorwoord

Sinds het begin van het NIFP in 2007 presenteren we onze cijfers jaarlijks in een jaarbericht. We communiceren in dat magazine een overzicht van de aantallen pj-rapportages, zorgconsulten en indicatiestellingen we hebben bemiddeld en uitgevoerd in het jaar daarvoor. Daarnaast biedt het een staalkaart van de forensisch-psychiatrische expertise die wij bieden en hoe die ervaren wordt. Zo lieten we de afgelopen jaren vakgenoten, ketenpartners en opdrachtgevers aan het woord over het forensische veld en onze dienstverlening in het bijzonder.

Wat daarmee verborgen blijft is die andere kant van ons werk. Dat we onze expertise gericht inzetten voor een individuele aanpak, om zo bij te dragen aan een veilige en gezonde samenleving. Waar veel partners in de justitiële keten zich bezig houden met het onderbouwen van de feiten en de vraag ‘wat is er gebeurd?’, richt het NIFP zich juist op de beantwoording van de vraag ‘waarom is het gebeurd?’ te beantwoorden. En misschien nog wel belangrijker, ‘is het, na de straf, te voorkomen?’. Die verdachten en patiënten die wij jaarlijks zien zijn wel anoniem terug te vinden in onze cijfers, maar dat geeft geen beeld van hoe die individuele benadering wordt ervaren. En geeft ook geen beeld hoe in de coulissen het werk van het NIFP aansluit op de verschillende stadia van het strafproces. Ten tijde van de rechtszaak, ten tijde van het uitzitten van de straf en ten tijde van de toeleiding naar de geestelijke gezondheidszorg.

Om dat duidelijk te maken, willen we dit jaar de cijfers presenteren aan de hand van een fictief verhaal. In dagboekvorm leren we Patrick kennen die opgepakt is voor een overval op een juwelier. Voor de buitenwereld beperkt een dergelijk misdrijf zich tot een krantenbericht. Maar voor het NIFP begint daar de inzet om Patrick onafhankelijk te laten beoordelen, te behandelen en van de juiste indicatie te voorzien in voorbereiding op zijn vrijlating. Het verhaal van Patrick is weliswaar verzonnen maar is wel degelijk gestoeld op onze praktijk. Het geeft wellicht een extra dimensie aan onze cijfers. En verduidelijkt mogelijk onze rol, maar ook de inzet van expertise op een hopelijk verrassende manier voor u als lezer.

Ik wens u veel leesplezier.

Carsten Herstel Algemeen directeur

Inleiding

Het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) is het centrum voor expertise op het gebied van de forensische psychiatrie en psychologie. Het is een landelijke dienst van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, ondergebracht bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Het NIFP biedt onafhankelijke psychiatrische en psychologische expertise (diagnostiek, zorg en advies) aan justitiële en maatschappelijke ketenpartners. Op die manier levert het een bijdrage aan een zorgvuldige rechtsgang, een effectieve uitvoering van de justitiële psychiatrische zorg en behandeling en een veiliger samenleving.

De belangrijkste werkzaamheden van het NIFP zijn beoordelen, behandelen, indiceren en het ontwikkelen en borgen van kennis op het vakgebied. Dat zijn werkzaamheden die dwars door de justitiële keten lopen. De expertise van het NIFP wordt ingeroepen als een misdrijf, de verdachte of de gedetineerde daar aanleiding voor geeft. En dat betekent vaak maatwerk rond personen met vaak een complexe problematiek en instabiel verleden. In dit jaarverslag willen we de cijfers eens presenteren aan de hand van het perspectief van een verdachte.

Om zo de rol van het NIFP, die vaak in de coulissen van het justitie proces plaatsvindt, inzichtelijk te maken. We doen dit aan de hand van fictieve dagboekfragmenten van Patrick.

Het traject dat hij doorloopt is een voorbeeld van hoe het in de praktijk kan lopen.

Naast de dagboekfragmenten bieden wij u de cijfers van alle andere 'Patricks' die wij in 2013 hebben gezien.

Uit de dagboeken van Patrick W.

Mijn ex zegt dat het het beste is wat me ooit is overkomen. Het zal. Tien jaar geleden was het mijn grootste angst. Tbs met dwangverpleging. En dan werkte je nog mee, omdat je ervan overtuigd was dat ze dan wel zouden merken dat je niet gek was. En ik was ook niet gek. Toen niet, nu niet en nooit niet. Ik hoor toch verdomme geen stemmen in mijn hoofd.

Het begon allemaal in de supermarkt om de hoek bij mijn vader. Nee, het begon bij mijn vader. Die had altijd al losse handjes. Maar mijn moeder vond dat juist wel lekker. Verder was hij gewoon een vrije jongen. Toen mijn moeder hem later vertelde dat ze zwanger was, wilde hij er niets mee te maken hebben.

Bindingsangst, zouden de psychiaters hier het noemen.

Later moest hij ineens wel voor me zorgen. Het duurde niet lang voordat hij mij ook sloeg. Mijn moeder wilde daar niets van horen. Er is nog iets anders gebeurd, maar daar wil ik het niet over hebben. Het ene moment had hij een BMW voor de deur, het volgende moment had hij geen geld voor eten. En als hij dan weer geld had, gebruikte hij. Je eet geen vlees meer, als de smaak van bloed nare herinneringen oproept. Nog steeds ben ik vegetariër.

Zodra ik een weekend naar mijn vader moest, vluchtte ik de straat op. Het was geen fijne buurt, er hing altijd een geur van wiet en afval. Je kreeg niks te eten, dus je stal wat bij elkaar. Die oude man van de buurtsuper had nooit wat door. Tot ik bravoure kreeg en door de politie werd thuis gebracht. Eerst kreeg ik slaag en de dag daarop, mijn oog was nog blauw, nam mijn vader me mee naar zijn werk. Toen pas begreep ik hoe hij aan zijn geld kwam. Zo leer je het vak. Ja, je moet er wel eens iemand voor in elkaar slaan. Je wilt toch niet gepakt worden. Maar nooit vrouwen. Vrouwen sla ik niet. Die keer met mijn ex telt niet, zij vroeg erom.

Maaike niet, Maaike was perfect. Ze was mijn soulmate. Toen ik met Maaike was kwamen we dagen ons bed niet uit, toen had ik niet eens tijd om iets uit te vreten. Zij werkte en ik was haar huisman en het kon me niks schelen dat ze me een mietje vonden. Ze begreep me en ze was goed in bed. Maar toen kreeg ze kanker. Gewoon een jonge meid, niks aan de hand. Haar ouders hebben geprobeerd me bij haar weg te houden, maar met een paar maten heb ik haar nog uit het verpleeghuis gesmokkeld en naar Exernsteine in Duitsland gebracht.

>>>> Daar gingen we samen altijd heen met de zonnewende. Mooi festival, maar met Maaike was zelfs een doordeweekse dinsdag nog een festival. Ze heeft, ziek als ze was, bij mij in de tent geslapen en het was echt gaaf. Ik ben zo blij dat we dat nog gedaan hebben. Maar nu is ze dus dood. Ik heb al haar spullen weggegeven, maar haar ouders zeggen dat ik ze heb verkocht. Ik ben geen lieve jongen, maar ik heb mijn principes.

Zorg vóór het mis ging

In het begin ben ik wel eens bij het Riagg geweest, maar daar namen ze me niet serieus. Zeiden ze dat ik eerst maar met de drugs moest stoppen. Zoveel drugs gebruikte ik niet. Af en toe een jointje, of wat uppers op een feestje of wat downers als ik niet kan slapen. Ik slaap slecht. Maar echt niets bijzonders. Mijn moeder heeft me nog eens laten opnemen, omdat ze zei dat ik haar in elkaar geslagen had. Het was mijn vader, maar die nam ze altijd in bescherming. Dat zijn een stel idioten, daar bij de GGZ. Zat ik op een afdeling met vier schizofrenen, zat je ineens met zijn achten. Ik kreeg wel mot met een paar van die lui, echt niet normaal zoals zij zich gedragen. Daar zit je dan een maand tussen de gekken. Er zat een pyromaan tussen en die had gewoon lucifers uit de keuken gepakt. Lachen, brandweer erbij, maar we hadden wel dood kunnen zijn. Ze hebben me een maand zogenaamd geobserveerd. Ik heb geen onderzoeker of psychiater gesproken in die maand. Ik moet niet liegen: één keer heeft zo'n man met mij gepraat. Een groentje was het. Ik eerst een heel verhaal ophangen, want ik wist zo langzamerhand precies wat ze wilden horen. Hij dat ijverig opschrijven. Toen zei ik: 'Maar dat is allemaal niet waar hoor. Ik ben gewoon een pathologische leugenaar.' Ik mag toch ook mijn lolletje hebben. Toen ben ik maar weggelopen.

>>>>

In aanloop naar het strafproces kan de rechter-commissaris of een officier van justitie bij een verdachte zoals Patrick onderzoek laten doen naar zijn persoonlijkheid en ontwikkeling. Het NIFP komt dan meermalen in beeld. Er komt dan een consultpsychiater van het NIFP langs voor consultatie gericht op het besluit om iemand te laten onderzoeken en het soort onderzoek dat het meest geschikt is. In 2013 is het NIFP gestart om de consultatie rechtspleging als landelijk eenduidige service in te zetten.

Hiermee wil het de rechterlijke macht in het hele land aan het begin van de strafrechtspleging advies te geven over meerdere zaken, namelijk:

- de wenselijkheid van een pj-rapportage en het soort van rapportage;
- (contra)indicaties voor een ISD-traject;
- De eventuele wenselijkheid van het realiseren van een aangepaste zorgvoorziening voor noodzakelijke psychiatrische zorg binnen of buiten de penitentiaire inrichting.

Consultatie rechtspleging volwassenen 2013

NIFP-voorgeleidingsconsult	1.207
NIFP-trajectconsult	1.373
NIFP-rapportageadvies	2.314
Totaal	4.894

Consultatie rechtspleging jeugd 2013

NIFP-voorgeleidingsconsult	28
NIFP-trajectconsult	70
NIFP-rapportageadvies	308
Totaal	406

Rapportages straf 2013

Volwassenen	4.073
Jeugd	684
Totaal	4.757

Soort rapportage 2013

Enkel Psychiatrisch	686
Enkel Psychologisch	2.184
Dubbel rapport	1.626
Triple Rapport	18
Overig	243
Totaal	4.757

CIVIEL Totaal aantal rapportages

517

CIVIEL Indicatie

Aantal overleggen	Aantal cliënten
348	564

>>>> De overval

Tien jaar geleden was er dus die juwelier. Natuurlijk hadden we vuurwapens, juweliers zijn goed beveiligd en daar hebben ze een goede reden voor. Je wist heel goed wat je deed, maar je moest wel, anders had hij je te grazen genomen. We zouden in één keer binnen zijn. Heeft die vent in de vluchtauto ons laten zitten. Toen ik buiten stond, was die schijterd al naar de hoek gereden. Ik kon best hard rennen, maar nooit zo snel als de auto van de politie. Ik zie de vluchtauto nog gas geven.

Op het politiebureau

Op het bureau kreeg ik meteen een reclasseringsambtenaar te spreken. Lekker, dacht ik, ze gaan er meteen vanuit dat je veroordeeld wordt, maar later dacht ik: ze gaan er dus ook vanuit dat je ooit weer vrij komt. Ze doen allemaal of ze voor jou zijn, maar toen begon het hele gebeuren pas. In de rechtbank kwam zo'n psychiater die je de oren van je kop vraagt. Hij zei dat het er alleen over ging of ik zorg in de gevangenis nodig zou hebben. Hij moest van alles weten over wat ik allemaal denk en voel, maar ik kon dat toen niet zo gemakkelijk vertellen. Ik had daar niet echt woorden voor - het gebeurt in je kop, dat is net zo moeilijk als om te vertellen hoe de kleur rood eruit ziet. Hij begon over mijn vader maar ik heb niets gezegd van dat ene.

>>>>

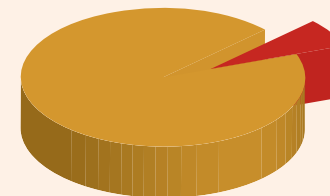
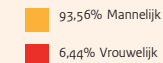
Als de opdrachtgever het advies van het NIFP overneemt voor een pj-rapportage krijgt het NIFP vervolgens de opdracht om deze te matchen aan de meest geschikte deskundige. Tijdens het onderzoek blijft het NIFP de intermediair, faciliteert de rapporteur, monitort de doorlooptijden en geeft vakinhoudelijke feedback op het rapport.

De verdachte zelf ziet in de rapportage periode een freelance psychiater of psycholoog die de opdracht hebben aangenomen. Soms gebeurt een onderzoek in een combinatie van de twee disciplines (dubbel onderzoek) en soms wordt dit aangevuld met een forensisch milieuonderzoeker (triple onderzoek). In zware, zeer complexe gevallen wordt de verdachte voor zeven weken opgenomen voor een klinisch onderzoek in de observatiekliniek van het NIFP, het Pieter Baan Centrum.

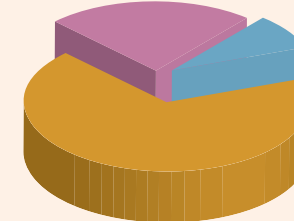
Klinisch

228

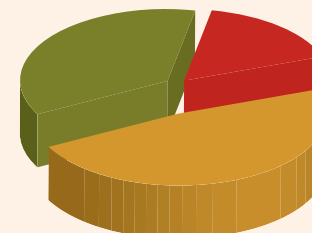
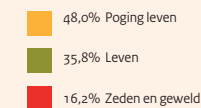
PBC Rapportage geslacht

Toerekeningsvatbaarheid PBC

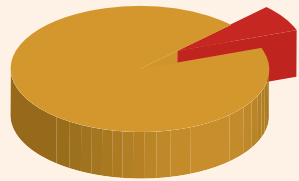
Top3 delict

PBC Gemiddelde leeftijd

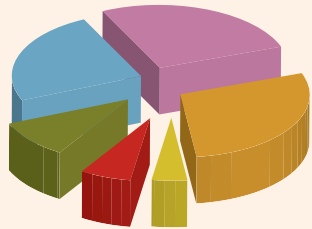
Gemiddelde leeftijd

47

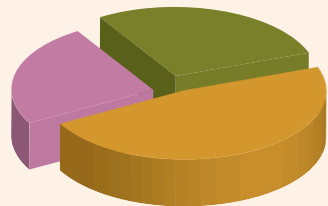
Geslacht

- 93,2% Mannelijk
- 6,8% Vrouwelijk

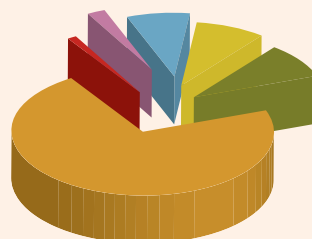
Toerekeningsvatbaarheid

- 28,8% Geen uitsp. over toerk. (ook indien nvt)
- 26,6% Verminderd toerekeningsvatbaar
- 24,0% Licht verminderd toerekeningsvatbaar
- 9,8% Volledig toerekeningsvatbaar
- 6,4% Ontoerekeningsvatbaar
- 4,4% Sterk verminderd toerekeningsvatbaar

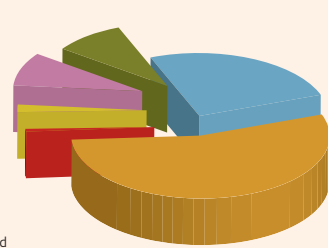
Top 3 Middelengebruik

- 28,3% Middel anders/ poly
- 24,1% Middelen: Cannabis
- 47,6% Geen middelen

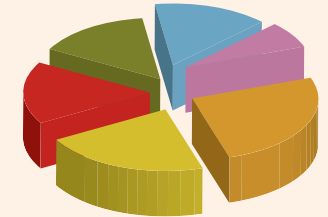
Burgerlijke staat

- 71,9% Ongehuwd en nooit gehuwd geweest
- 8,7% Gehuwd
- 8,5% Gescheiden
- 7,8% Ongehuwd eventueel wel gehuwd geweest
- 2,3% Geregistreerd partner
- 1,1% Weduwe/wedunaar

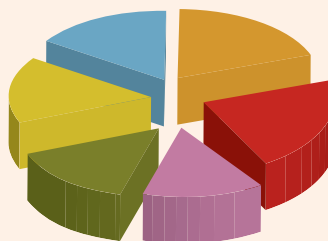
Top 6 Intelligentie

- 0,7% Hoogbegaafd
- 9,1% Boven gemiddeld
- 54,6% Gemiddeld
- 25,3% Laag gemiddeld
- 8,4% Zwakbegaafd
- 2,0% Zwakzinnig

Top 6 delict

- 25,9% Vermogen
- 21,6% Geweld
- 14,7% Vermogen & geweld
- 16,3% Poging leven
- 14,8% Bedreiging levens
- 6,7% Leven

Top 6 leeftijd

- 21,2% 17 jaar
- 18,8% 18 jaar
- 15,8% 25 jaar
- 15,6% 20 jaar
- 14,4% 19 jaar
- 14,1% 23 jaar

>>> Pro-justitierapportage

Er komen steeds andere lui langs en iedereen vraagt weer hetzelfde voor je gevoel. Voor de rechter moesten ze een rapport schrijven, een pro-justitia rapportage. Ze zeiden dat mijn problemen voor minder straf kunnen zorgen, maar ook voor tbs, dan doe je het toch wel in je broek. Als je niet meewerkt, kunnen ze even goed tbs adviseren, dus toch maar meewerken, dat zei mijn advocaat ook. Ik dacht: nu zien ze wel dat ik niet gek ben. Het ging erom of ik de beslissing had kunnen nemen om die juwelier niet te overvallen. Natuurlijk heb ik die beslissing bewust genomen. Ik had geld nodig. Ik gebruikte toen ook, best wel veel en mijn ex zat te zeuren om alimentatie, terwijl ik dat joch nooit erkend had en Maaïke was dood.

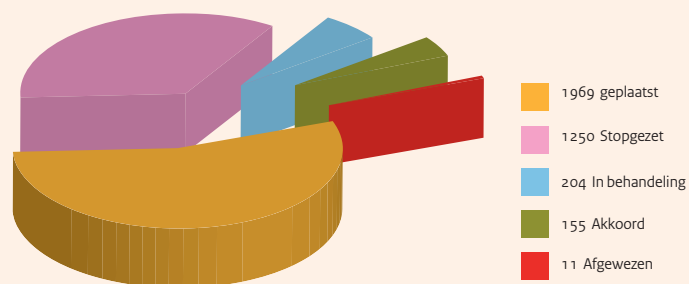
Er was ook nog iemand die milieuonderzoek deed. Die heeft met mijn moeder gepraat. Wat moet je denken als iedereen tegen je is? Je zoekt zelfs weer contact met je moeder. Ik sprak haar later in een telefooncel die ze afluisteren, dus je weet nooit of ze het meent wat ze toen zei. Je mag hier geen mobiel hebben, zelfs de mensen die hier werken niet. Mijn moeder zei dat ze die man wel aardig vond en alleen goede dingen van me gezegd heeft. Uiteindelijk vertrouw ik de psychiater nog meer. Hier heb je niemand anders, al kun je ook hem niet vertrouwen. Mijn vader wilde er weer niks mee te maken hebben, maar ze spraken wel met mijn ex en zelfs met de ouders van Maaïke. Die hadden natuurlijk geen goed woord voor me over. Zij zullen wel gezegd hebben dat ik gek was. En asociaal. Antisociaal noemde de psychiater het in het rapport en narcistisch. Maaïke zou hebben kunnen uitleggen dat ik helemaal niet zo rot ben.

Ik heb zelfs toestemming gegeven om bij mijn huisarts informatie op te vragen, maar ik heb er wel bij gezegd dat die man er niks van snapt. Om over het Riagg en de GGZ maar niet te spreken, maar ze moesten het wel allemaal hebben. Daar hebben ze dus weer zo'n dik rapport over geschreven. Die dure woorden gebruiken ze alleen maar omdat ze niet gewoon durven zeggen dat ik gek ben denk ik. Het klinkt minder erg. Intussen ben ik die woorden ook gaan gebruiken – waar je mee omgaat word je mee besmet – maar nu ik weet wat ze ermee bedoelen klinkt het even erg.

>>>>

Als uit het onderzoek blijkt dat iemand forensische zorg nodig heeft, dan kan de rechter als onderdeel van de straf ook een zogenaamde zorgtitel opleggen. Om voor een justitiabele een goede behandeling in combinatie met het juiste niveau van beveiliging vast te stellen, is een zorgvuldige en onafhankelijke indicatiestelling vereist. Dit betekent dat er onafhankelijk van de aanbieders en inkopers van zorg geïndiceerd wordt. Op deze manier wordt vraaggericht gewerkt en staat de patiënt dus echt centraal. Binnen het NIFP heeft de afdeling Indiciestelling Forensische Zorg (IFZ) de taak om dit advies te maken. De IFZ coördinatoren zijn bekend met de diverse forensische zorgaanbieders en hun behandelaanbod. De verdachte ziet de indicatiestellers zelf niet, zij werken op basis van dossiers en contacten met de zorgaanbieders en reclasseringsambtenaren.

Aantal ingezette indicatiestellingen in 2013 - 4343

>>>> Indiciestelling

In het Huis van Bewaring kwam ook weer iemand langs, om te kijken welke zorg ik nodig had. Een psycholoog kijkt naar je gedrag en hoe je je voelt en zo, een psychiater weet alles van ziektes en die kijkt of je echt gek bent in je kop. Met de pro-justitiarapportage ging de reclassering een indicatiestelling vragen. Het hield niet op. Ze gingen kijken of ik nog met iemand moest praten in de gevangenis, later en misschien daarna met tbs. Die reclasseringsambtenaar maar op me inpraten dat het voor mijn eigen bestwil was. Dat liedje had ik vaker gehoord.

De rechter heeft met de rapportage en de indicatiestelling besloten dat ik inderdaad tbs met voorwaarden kreeg. Je mag best weten dat ik een paar dagen van slag was. Dat is toch niet niks. Moest ik naar een gevangenisafdeling van een psychiatrisch ziekenhuis.

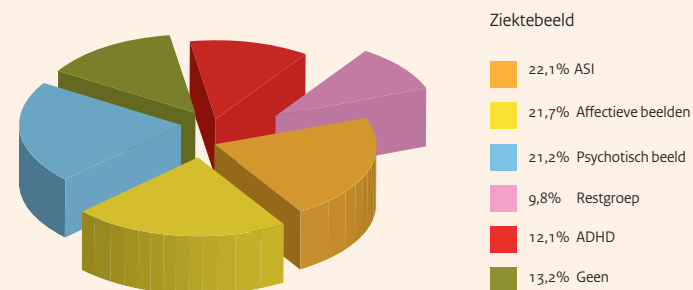
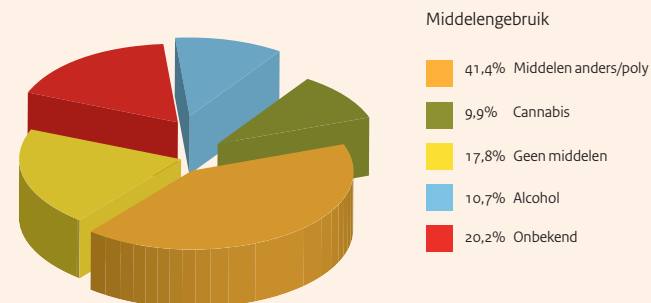
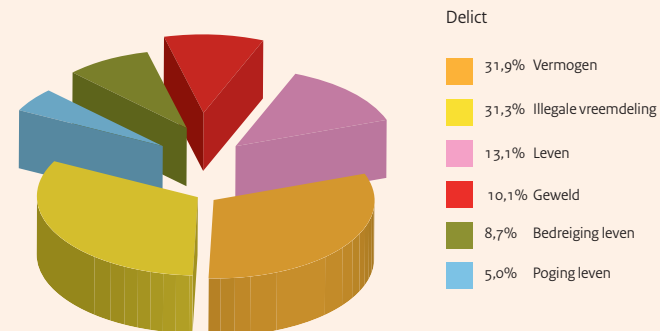
>>>>

Psychische zorg is, gezien de omvang en ernst van de psychische problematiek bij de detentiepopulatie, een kernproces in het gevangeniswezen. Adequate psychische zorg is niet alleen voorwaarde voor een veilige detentie, maar ook – vanuit het oogpunt van een veilige terugkeer naar de samenleving – van groot maatschappelijk belang. De problematiek kan zeer divers zijn en een meerledige aanpak vragen. Het NIFP verzorgt de psychiatrische zorg in detentie. Een forensisch psychiater van het NIFP neemt deel aan het psychomedisch overleg (PMO) van de Penitentiaire Inrichting (PI) en kan een intensief behandel- en begeleidingstraject inzetten. In de inrichting is de psycholoog permanent aanwezig. De productie op gebied van zorg is in 2013 toegenomen ten opzichte van het jaar ervoor. Over het geheel zijn er meer en vaker mensen in de zorg gezien. Dit ondanks de sluitende inrichtingen binnen DJI. Dit is mogelijk een aanwijzing dat de psychopathie in de inrichtingen meer 'verdicht' is.

Persoonsgebonden consulten

Zorg intake	3.734
Herintake bij overplaatsing	653
Kort behandelconsult	5.876
Lang behandelconsult	3.142
Spoedconsult	422
Crisisinterventie	58
RM / IBS procedure	58
Geneeskundige verklaring	27
Verwijzing tijdens detentie	126
Verwijzing bij einde detentie	109
ISD-intake	226
Beoordeling t.b.v. forensisch traject	32
TBS passantenbeoordeling	3
Niet gespecificeerd	168
SPV Consult	218
SPV intakeconsult	78
SPV Casemanagement	407

>>>> Gevangenis

In de gevangenis kwamen een psychiater en een psycholoog langs. Al dat praten wilde ik helemaal niet, ik was dat ook niet gewend, dat alles wat je zegt en doet helemaal wordt uitgerafeld en waarom dit, waarom dat.

Eens per week kwam een psychiater. Daar heb ik wel wat van geleerd. Hij kon heel goed uitleggen hoe het bij mij werkt en hoe het bij anderen werkt. Hij vroeg ook steeds hoe ik me voelde, maar hij kon me ook helpen om er woorden voor te vinden. Als je kunt zeggen hoe je je voelt is het gek genoeg minder heftig. Alsof er wat druk van de ketel is als het er door je mond uitkomt. Je mond of je vuisten, het verschil is toch groot. Maar toen ik echt wat spul nodig had, had hij dat niet voor me. Dat is dan wel weer jammer. Ik denk niet dat ik er echt vanaf ben gekomen, ondanks tien jaar zo goed als niks gebruikt te hebben. Nou ja, niks, je krijgt hier wel van alles te slikken. Ik moest zwaar aan de pillen omdat ik anders onhandelbaar was, zeiden ze.

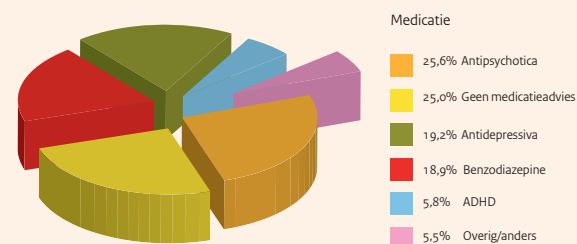
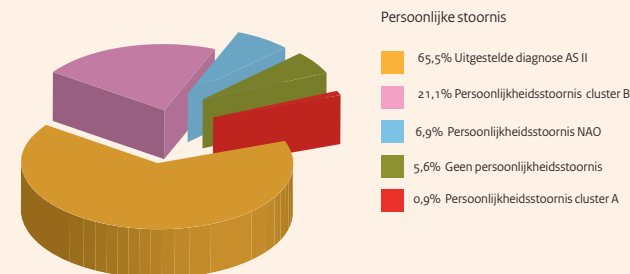
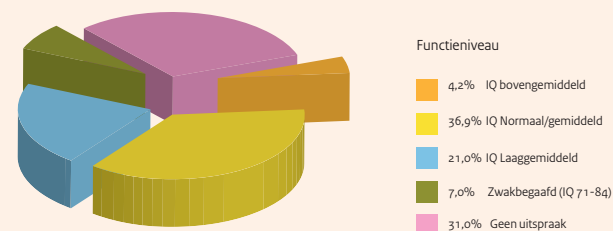
Ik werd er ook wel rustig van, maar je gaat niet out zoals bij een goede trip. Zo'n gevangenis wil maar één ding van je: dat ze geen last van je hebben. Zodra je een beetje antwoord geeft, ja zo noem ik het maar, want ik deed echt niet moeilijk – een man mag zich 's ochtends toch wel scheren? – stoppen ze je eenzame opsluiting. Als ik ergens agressief van word, is het geïsoleerd te zitten. De psychiater vond dat ook niet geweldig, dat merkte ik wel. Toch blijft het zijn werk en het wordt nooit een vriend. Ik geloof niet meer in vrienden.

FPA

Na vijf jaar had ik mijn straf uitgezeten, maar daarna moest ik nog verplicht in behandeling. Ik kwam in een groot ziekenhuis, gewoon een afdeling, maar wel gesloten met allemaal andere mensen die ook uit de gevangenis kwamen.

>>>>

De detentiefase biedt juist vanwege de duidelijke (dag)structuur en de gesloten setting goede aanknopingspunten voor diagnostiek, motivatie en het opstarten van behandeling. Het NIFP heeft de afgelopen jaren ingezet op een vernieuwing van de psychiatrische zorgverlening in detentie. Hierbij staat de patiënt centraal en continuïteit van zorg. Uitgangspunt is dat de psychiatrische behandeling in detentie aansluit bij andere (lopende) behandelingen (door GGz of anderszins) dan wel een behandeltraject voorbereid dat na detentie kan worden voort gezet. Voor de behandeling in de forensische zorg doet het NIFP de indicatiestelling. Dit gebeurt soms al gedurende het rapportageproces. De forensische zorginstellingen zijn over het algemeen particuliere GGz instelling. De patiënt wordt uiteindelijk geplaatst op basis van geschiktheid, bereikbaarheid en tijdigheid bij de gecontracteerde zorginstelling. Het plaatsingsproces valt onder eindverantwoordelijkheid van de directie Forensische Zorg (DforZo) van DJI

>>>> Terug naar de maatschappij

Dan denk je dat je bent voorbereid om weer naar buiten te gaan. Ik heb jaren aan mezelf gewerkt, therapie, rollenspellen, ademhalingsoefeningen. Je vergist je hoeveel structuur je krijgt in de gevangenis.

Wat me nog het meeste hielp was dat alles op vaste tijden en op steeds dezelfde manier gebeurde. Het klinkt stom maar ik sta nog steeds om 6 uur op, net als in de gevangenis, en ik eet hetzelfde als wat ik daar kreeg: twee witte boterhammen met hagelslag en een glas melk. Ik moet echt om 11 uur koffie hebben, anders ga ik trillen. Niet vanwege de ontwenningssverschijnselen, maar omdat we dat in de gevangenis ook deden. Lunch is om half één. Vier witte boterhammen met pindakaas, een banaan of een appel en twee glazen melk. Als er tomatensoep is, neem ik dat ook. Klokslag vier uur ga ik naar huis. Maakt niet uit of het werk af is of niet.

Ik eet in het studentencafé voor 4 euro 50, maar niet als ze die buitenlandse prak serveren. Dan haal ik een frietje. Achtuurjournaal kijken, soms snap ik er niks van en soms interesseert het me niet, maar wel die tv aan en op de bank gaan zitten kijken. Tien uur naar bed en geen minuut later. Precies de dienstregeling van de trein. Als er iets gekks gebeurt, heb ik moeite om op het goede spoor te blijven. Ik zie zelfs mijn moeder weer eens per maand. Die zit nu zelf in een tehuis, ha ha, best wel zielig eigenlijk, maar ik heb het al lastig genoeg met mezelf.

Terug in de maatschappij vertelt niemand je wat je moet doen. Niemand koopt er voor je, niemand regelt iets voor je. Al die auto's! In Rotterdam rijdt er een tram dwars door het winkelgebied. Die hoor je pas als die vlak bij je oor ineens begint te bellen. Hard man! Ik heb wel een kwartier staan natrillen. Een baantje vinden is natuurlijk ook niet gemakkelijk. Er zijn er maar weinig die geen moeite hebben met gedetineerden. Je wilt gewoon iets doen waar je een beetje mee verdient en waar je het ook nog naar je zin hebt. Tegenwoordig moet je wel alles op internet doen. Ik ben niet zo handig in die dingen, het is allemaal nieuw voor mij. Dan voel je dat het zo gemakkelijk nog niet is, buiten. Dus nu ga ik eerst bij het Leger des Heils werken. Beetje wennen. En dan wil ik mijn eigen restaurant. Horeca is wel wat voor mij. Ik houd wel van een feestje. Maar eerst maar een eigen huis, zelf een beetje structuur vinden.

Uiteindelijk is tbs dus het enige dat me heeft kunnen helpen. Ze hebben daar de tijd, hè. Je zit jaren aan ze vast, net zo lang tot zij vinden dat je er klaar voor bent en nu denk ik: wanneer ben je er ooit echt klaar voor. Eerst helemaal afbreken en dan je zelfstandigheid stukje voor stukje weer opbouwen. Het laatste stukje moet je zelf doen, maar er zijn wel altijd mensen als je ze nodig hebt. Maar ook dat houdt een keer op.

Dan moet je het zelf doen. ■

W&O in getallen 2013

Een forensisch psychiater, psycholoog, jurist, maar ook de andere disciplines binnen het forensische veld, hebben specialistische kennis en vaardigheden nodig. Deze kennis vraagt om verdieping door wetenschappelijk onderzoek én om (bij-)scholing om zich het soms lastige, maar zeer boeiende werk van een forensisch gedragsdeskundige eigen te maken. Het NIFP heeft een bureau Wetenschap en Opleidingen (W & O) opgezet om zo bij te dragen aan het forensische veld dat de laatste jaren volop in beweging is. In deze uitgave geven we een globaal overzicht van alle activiteiten die door bureau W&O in 2013 zijn geïnitieerd of opgepakt.

Open W&O-dag najaar 2013: 40 bezoekers

Opleidingen

Aantal aangevraagde accreditaties bij beroepsverenigingen:

- 28 (refereerbijeenkomsten, studiedagen, cursussen en opleiding rapporteur)

Uitgevoerde opleidingen en cursussen:

- Studiedag Richtlijn NVvP : 80 deelnemers
- Studiedag Prison Mental Health: 120 deelnemers
- Bijeenkomst TCO-consulenten: 25 deelnemers
- Cursus verslavingspsychiatrie: 80 deelnemers
- Opleiding rapporteur: 40 deelnemers 2013-2014, Eindgesprekken 2013: 39
- Cursussen diagnostiek (b.v. MINI, TAT, Wegingslijst PIJ) : 20 deelnemers per cursus
- Studiedag juristen TBS-wetgeving TBS: 20 deelnemers
- Teamcoaching diverse teams binnen het NIFP: 20 bijeenkomsten
- Project beschrijving competentieprofielen en specialistische kennis: resultaat: rapport.
- Deskundigheidsbevordering op basis van proefschrift van Esch: 10 deelnemers, 6 bijeenkomsten
- Deskundigheidsbevordering wegingslijst PIJ-verlenging: 60 deelnemers

Wetenschap

Producten in 2013 ontwikkelt voor NIFP en ketenpartners

- Wegingslijst adolescentenstrafrecht
- Wegingslijst PIJ-verlenging
- Deskundigheidsbevordering wegingslijst PIJ-verlenging (8 Trainingen aan 65 rechters en 51 gedragsdeskundigen JJI)

Presentaties op internationale congressen

International Academy of Law and Mental Health (IALMH), Amsterdam juli 2013.

Symposium: Pre-trial forensic mental health evaluations in the Netherlands

Chair: Nils Duits

- Marleen Spaans: *Personality disorder, psychopathy and criminal responsibility*
- Iris Berends: *Violence Risk Assessment in Forensic Mental Health Evaluations of Youth: Clinical and Predictive Aspects*
- Jose Buisman: *Quality of Pre-Trial Forensic Mental Health Evaluations among Adults.*
- Tryntsje van der Veer: *Quality of pre-trial forensic mental health evaluations among adults.*

Symposium: The usefulness of neuroscience for forensic psychiatry

Chair: Maaïke Kempes & Thomas Rinne

- Ronald Rijnders: *Social-Emotional Behaviour in Male Psychopaths after Double-Blind Placebo-Controlled Intranasal Administration of Oxytocin*
- David Terburg (samenwerking NIFP-UU): *Unconscious Stare-Downs for dominance in Relation to Testosterone and Psychopathy*
- Esterella Montoya (samenwerking NIFP-UU): *Effects of oxytocin administration on neural responses to emotional faces of in- and outgroup members*

Presentaties op nationale congressen

Expertmeeting Adolescentenstrafrecht Forensisch Consortium Adolescenten (ForCA)

Datum: 13 december 2013

Spreeker: Lieke Vogelvang: *(Jong)Volwassen? Weging indicatiecriteria voor het adolescentenstrafrecht.*

Posters op internationale congressen

ForCA postermeeting: 3 NIFP posters

Datum: 24 september 2013

1. *Indicatiecriteria adolescentenstrafrecht* (Lieke Vogelvang)
2. *Effectevaluatie wegingslijst PIJ-verlenging* (Melissa Willemsen)
3. *Risk assessment in the pre-trial report setting for juveniles* (Iris)

Verworven subsidies

1. **Subsidiegever:** Directie Justitieel Jeugdbeleid.
Subsidie: Junioronderzoeker en begeleiding
Onderwerp: Effectiviteit van een weginglijst voor de PIJ-verlenging
2. **Subsidiegever:** Directie Justitieel Jeugdbeleid.
Subsidie: Junioronderzoeker en begeleiding
& Opleidingsaanbod adolescentenstrafrecht
Onderwerp: Ontwikkeling criteria en weginglijst adolescentenstrafrecht

Publicaties

Berends, I. & Duits, I. (2013)

Onderzoek naar effectevaluatie van deskundigheidsbevordering en Pij-weginglijst onder pro Justitia rapporteurs en kinderrechtshouders.

Eindverslag ZonMW.

Rijkers, I. & Kempes, M. (2013)

Opinies van betrokkenen over de toevoeging van een proces-professional aan het onderzoek pro justitia in Teylingereind.

Onderzoeksrapport NIFP.

Dalhuisen, L. & Koenraadt, F. (2013)

Hoe gewelddadig is brandstichting?: juridische versus gedragskundige gevaarskwalificatie.

Nederlands juristenblad. 88 (17) 1119-1123.

Koenraadt, F. (2013)

Een herstelgerichte benadering van delinquenten met een psychische stoornis.

Proces, 204-214.

Koenraadt, F., Dalhuizen, L. & Nijman, H. (2013)

Pyromanie. Uit: Basisboek psychopathologie eds. Franken, I. & Muris, D. pp 695-708.

- Utrecht : De Tijdstroom

Van Mulbregt, J. & Koenraadt, F. (2013)

Het bereik van zelfintoxicatie: allesbehalve een vrijbrief ars aequi, 62(10), 750-754.

Vinkers, D. J., Selten, J. P., Hoek, H. W., & Rinne, T. (2013)

Psychotic disorders are more common in ethnic minority than in Dutch native defendants.

Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology 48 (9) 1399-1404.

Von Borries, K., Bulten, E., & Rinne, Th (2013)

Van stoornis naar neurocognitie in de behandeling van tbs-patiënten.

Justitieel Verkenningen, 39(4) 69-84.

Masterscripties

Smeekens, A. (2013)

Weigerende observandi in het Pieter Baan Centrum:

Onderzoek naar de demografische, klinische en strafrechtelijke kenmerken van de weigerende populatie in het kader van pro Justitia onderzoek.

Schouten, N. (2013)

Trajectbeschrijving moeilijk onderzoekbaren bij Pro Justitia Onderzoek.

Kleistra, A. (2013)

Simulatie en dissimulatie bij observandi van het Pieter Baan Centrum: De rol van psychopathie.

Van der Sluijs, M. (2013)

Onderzoek naar het verband tussen de antisociale persoonlijkheidsstoornis en misleidende responsstijlen in het Pieter Baan Centrum (NIFP).

Bruidegom, A. (2013)

Seksueel misbruik en borderline persoonlijkheidsstoornis bij ernstige vrouwelijke geweldsdelinquenten.

Redactie en concept: Bas de Koning

Ontwerp: Bussines Graphics

De dagboeken van Patrick: Caroline van Wijk (Clineschrijft.nl)

Deze is een uitgave van:

NIFP / DJI

Postbus 13369 / 3507 LJ Utrecht

Tel: 088 - 0710 140

nifp@dji.minjus.nl

www.nifpnet.nl

Juli 2014